

Прилог 3 – Еколошки индекс (ЕИ) и еколошки функционални простори (ЕФП)

Свака од наведених категорија зелених површина мора имати дефинисан садржај, неопходне саставне елементе и потенцијале за испуњавање специфичних функција (захтева) који сугеришу одређена, конкретна решења. Она зависе и од величине насеља, броја становника, укупног расположивог простора, колико од еколошког индекса (ЕИ) и еколошки функционалних простора (ЕФП).

ЕИ јесте однос (количник) еколошког доприноса (услуга) који пружају различите форме вегетације на парцели и укупне површине парцеле. Одређене форме вегетације на парцели (тј. еколошки функционални простори), који улазе у обрачун ЕИ, могу се планирати у партеру парцеле, на спољним зидовима објеката и на крову надземних објеката. У партеру парцеле формирају се на простору између регулационе и грађевинске линије, односно границе надземног објекта спојеног с тлом, садњом биљака директно у тло и/или у земљишни супстрат различите дубине на крову подземног објекта. У партеру се разматрају и површине под засторима, а у обрачун ЕИ улазе порозне површине, јер имају позитиван допринос. На спољним зидовима објеката формирају се садњом биљака у тло или жардињере у основи објекта, уградним (касете, модули, панели) и надградним (касетним) конструкцијама. На крову надземних објеката формирају се садњом биљака у земљишни супстрат различите дубине, као екстензивни, полуекстензивни и интензивни. Еколошки допринос површине под вегетацијом се пондерише тежинским фактором (ТФ) за сваки од ЕФП.

Највећи ТФ (вредност) имају зелене површине у директном контакту са тлом. Зелене површине у директном контакту с тлом су једини урбанистички параметар у пракси планирања Ниша који се налази у спектру ЕФП који се примењују у свету, а исказује се као минимални проценат.

На нивоу планова нижег реда предлаже се увођење одређених еколошких простора (ЕФП) на нивоу парцеле/блока, као најдетаљнијих елемената зелене инфраструктуре Ниша, како је дато у табели. Разматрањем бројних примера добре праксе светских и европских градова, односно елемената које користе приликом израчунавања ЕИ, елементи који су предложени у овој табели прилагођени су актуелној пракси планирања Ниша и параметара који се користе.

У складу са наведеним принципима, у табели су приказани типови еколошки функционалних простора (ЕФП) са одговарајућим тежинским факторима, који се користе при обрачуна еколошког индекса на нивоу парцеле.

НАЗИВ И ОПИС „ЕКОЛОШКИ ФУНКЦИОНАЛНОГ ПРОСТОРА“ (ЕФП)- за вишепородично становање више од три стамбене јединице

ЕФП1	Озелењени простори у директном контакту с матичним супстратом (разноврсна вегетација различитих типова – дрвеће, жбуње. Цветне врсте, покривачи тла, трава, делови земљишног супстрата без вегетације)	1,0
ЕФП2	Појединачни елементи вегетације у директном контакту с матичним супстратом (жбуње, жива ограда, жбунаста самоникла вегетација...) изван компактних зелених површина које су у директном контакту с тлом. Вегетација различитих типова која својим бокорењем и волуменом лисне масе обезбеђује мањи део порозног тла пропустљивог за воду и ваздух, а која захваљујући лисној маси апсорбује и редукује сунчеву топлоту.	0,8
ЕФП3-1	Мало дрвеће, пречник крошње ≤ 6,1m Стабла чији је пречник крошње у наведеном распону стављају се у типску категорију „пројекција круне (Pk) 4,7m ² “, која се узима у обзир приликом обрачуна, односно множи с TF (Pk x TF)	0,3

EFP3-2	Средње дрвеће, пречник крошње $> 6,1 \text{ Pk} \leq 7,6 \text{ m}$ Стабла чији је пречник крошње у наведеном распону стављају се у типску категорију „пројекција круне (Pk) $13,9 \text{ m}^2$ ”, која се узима у обзир приликом обрачуна, односно множи с TF (Pk x TF)	0,4
EFP3-3	Велико дрвеће, пречник крошње $> 7,6 \text{ Pk} \leq 9,1 \text{ m}$ Стабла чији је пречник крошње у наведеном распону стављају се у типску категорију „пројекција круне (Pk) $18,6 \text{ m}^2$ ”, која се узима у обзир приликом обрачуна, односно множи с TF (Pk x TF)	0,8
EFP3-4	Дрвеће импозантних димензија, пречник крошње $> 9,1 \text{ m}$ Стабла чији је пречник крошње у наведеном распону стављају се у типску категорију „пројекција круне (Pk) $23,3 \text{ m}^2$ ”, која се узима у обзир приликом обрачуна, односно множи с TF (Pk x TF)	0,9
EFP-4	Биоретензија Биоретензије, захваљујући добро пројектованим просторима, имају функцију станишта, естетски и едукативни допринос, због чега имају овако висок фактор. Могу бити у форми кишних вртова, контејнера с биљкама и др. Кишни вртови су депресије с вегетацијом које се налазе на нивоу околног тла. Њихове главне функционалне вредности су задржавање и инфилтрација атмосферских вода. Контејнери с биљкама су пројектовани да захвате и задрже или инфилтрирају атмосферске воде. Количина и учесталост захваћене воде зависе од интензитета падавина, тако да би требало да буду насељене разним биљкама прилагођеним влажним и сувим условима станишта.	1,0
EFPS-1	Озелењени простор на подземном објекту у земљишном супстрату дубине до $0,8 \text{ m}$ Разноврсна вегетација различитих типова – жбуње, цветне врсте, покривачи тла, трава, „коровске“ врсте, делови земљишног супстрата без вегетације.	0,4
EFPS-2	Озелењени простор на подземном објекту у земљишном супстрату дубине $0,8 \text{ m}$ до $1,2 \text{ m}$ Разноврсна вегетација различитих типова – средње дрвеће, жбуње, цветне врсте, покривачи тла, трава, „коровске“ врсте, делови земљишног супстрата без вегетације.	0,5
EFPS-3	Озелењени простор на подземном објекту у земљишном супстрату дубине $1,2 \text{ m}$ и више Разноврсна вегетација различитих типова – мало дрвеће, жбуње, цветне врсте, покривачи тла, трава, „коровске“ врсте, делови земљишног супстрата без вегетације.	0,7
EFP-6	Порозно тло и застори с биљкама (земља, растер, елементи, шљунак, ризла...на којима расте травњак, покривачи тла, сезонски цветњаци, перене, самоникла вегетација (угари) Матични сустрат и различити материјали који пропуштају атмосферску воду у матични супстрат (с којим су у посредном или непосредном контакту), а која захваљујући присуству биљака апсорбује и редукује сунчеву топлотну енергију.	0,5

EFP-7	Делимично пропустан застор (камене плоче, клинкер опека, мозаик поплочавање и др. На којима нема биљака на подлози од песка и шљунка) Површина која је у мањој мери пропустљива за воду и ваздух, а која због недостатка биљака акумулира и исијава сунчеву топлотну енергију.	0,1
EFP-8	Порозно тло и застори (земља, растер елементи, шљунак, ризла, на којима нема биљака) Матични сустрат и различити материјали који пропуштају атмосферску воду у матични супстрат (с којим су у посредном или непосредном контакту), а која захваљујући присуству биљака апсорбује и редукује сунчеву топлотну енергију.	0,3
EFP-9	Површина под непознатим забором (бетон, асфалт, непорозно поплочавање, вештачка гумена подлога, вештачка трава и сл. на којима нема биљака, објекти без вегетације. Површина која није пропустљива за воду и ваздух, а која због недостатка биљака акумулира и исијава сунчеву топлотну енергију.	0,0
EFP-10	Озелењена фасада објекта Озелењени зидови, ако су правилно дизајнирани, могу имати користи за природно окружење, карактеристике зграде и естетске квалитете простора. Сваки систем озелењених зидова пројектован за добијање поена за еколошки индекс треба да се израчуна за подручје покривености након пет година раста с максималном висином од 9m Озелењавање фасаде објекта, зидова ограда. Може се спровести тако што се биљке (пузавице) ослањају директно на фасаду објекта, на систем каблова постављен непосредно уз фасаду објекта, на модуларни систем решетки, могу бити формиран као модуларни зелени зидови.	0,5
EFP-11-1	Озелењен кров у земљишном сустрату до 30cm Озелењени кровови надземних објекта танког профила земљишног супстрата могу ухватити и задржати 60% падавина које падају на њих, чак нуде и много предности крова дебљег профила. Они имају предност смањеног оптерећења зграде.	0,4
EFP-11-2	Озелењен кров у земљишном сустрату 30cm и више Озелењени кровови надземних објекта танког профила земљишног супстрата могу да подрже шири спектар биљака него озелењени кровови танког профила. Повећана разноврсност биљака може створити шири спектар могућих станишта за домаће инсекте и птице. Предности грејања и хлађења су повећане због повећане изолације, а атмосферска вода се боље пречишћава. Лако је доступан широк избор кровних система, правилан дизајн, инсталација и одржавање су кључни за успешан пројекат.	0,7
EFP-12	Сакупљање кишнице Наводњавање кишницом самањује потрошњу пијаће воде у те сврхе. Сакупљање кишнице може се постићи коришћењем цистерни, буради за кишницу или других средстава за складиштење. Ови елементи могу бити дизајнирани као естетски и едукативни делови у простору. Овај елемент улази у обрачун када се < 50% уређеног подручја наводњава водом добијеном из сакупљене кишнице.	0,2

Прилог 4 – Типологија јавних отворених простора (ЈОП) - Типологије јавних отворених простора у односу на различите критеријуме категоризације зелених површина присутне у стручној литератури и пракси

Наведена типологија ЈОП биће прецизније дефинисана и груписана у оквиру наведених категорија зелених површина кроз израду Плана генералне регулације зелене инфраструктуре и Плана генералне регулације градских општина, чиме се обезбеђује њена интеграција у јединствен систем планирања и уређења простора.

Критеријум: ОСНОВНА ФУНКЦИЈА И ФОРМА	
Категорија ЈОП-а	Тип ЈОП-а
Зелена површина (зелена површина већа од 1 ha)	Парк (регионални парк, национални парк, парк-шума, градски парк, кварталски парк, парк суседства, џепни парк, тематски парк)
	Заштитно зеленило
	Озелењен трг/сквер
	Дворед и зелена улица
	Спортско-рекреативна зелена површина (терен, стаза)
	Зелена површина између зграда (међублоковско зеленило)
	Приобално зеленило
	Зеленило уз транзитни јавни простор (аутобуска станица, железничка станица, аеродром)
	Зелена површина у склопу гробља
	Зелена површина у склопу објеката јавне намене
	Урбана башта (енгл. <i>community gardens</i>)
Трг и плато (јавне уређене зелене површине мање од 1 ha)	Главни градски трг
	Кварталски трг/насељски трг
	Проширена улица
Пешачка улица и зона	Пешачка улица
	Улица са приоритетом за пешаке (енгл. <i>shared space</i>)
	Бициклистичка стаза
	Шеталиште
	Пешачка зона
Специфични ЈОП	Простор између зграда (међублоковски простор)
	Приобаље
	Транзитни јавни простор (аутобуска станица, железничка станица, аеродром)
	Гробље
КРИТЕРИЈУМ: ПРОСТОРНА ДИСПОЗИЦИЈА	
Категорија ЈОП-а	Тип ЈОП-а
Централни ЈОП	Централни трг и сквер
	Централни парк
	Централно шеталиште
	* све остале категорије ЈОП-а, у зависности од контекста
Кварталски /насељски ЈОП	Кварталски трг и сквер
	Кварталски парк
	Кварталски рекреативни простор

	* све остале категорије ЈОП-а, у зависности од контекста
ЈОП у приградском и суб-урбаном подручју	Приградски парк
	* све остале категорије ЈОП-а, у зависности од контекста
Природна површина у окружењу	Зелени појас
	Парк-шума
	Регионални парк
	Приградски парк
	Приобаље
КРИТЕРИЈУМ: СТЕПЕН ДОСТУПНОСТИ	
Категорија ЈОП-а	Тип ЈОП-а
Потпуно јавни (свима доступни, без ограничења)	Паркови
	Бициклическе стазе
	Пешачке стазе и шеталишта
Полујавни (доступни, али са временским или функционалним ограничењем)	Школска дворишта
	Универзитетски кампуси
Приватни отворени простори са јавном функцијом	Плато испред тржног центра
	Тематски парк
	Рекретивни простори
КРИТЕРИЈУМ: КАТЕГОРИЈА КОРИСНИКА/ЦИЉНА ГРУПА	
Категорија ЈОП-а	Тип ЈОП-а
ЈОП намењен деци	Дечија игралишта
	Тематски парк
ЈОП намењен млађој популацији	Спортски терени
	Скејт паркови
	Тематски паркови и простори
ЈОП намењен старијој популацији	Паркови
	Тематски паркови и простори
Мултифункционални простори	
КРИТЕРИЈУМ: ЕКОЛОШКИ ЗНАЧАЈ	
Категорија ЈОП-а	Тип ЈОП-а
ЈОП високог еколошког значаја	Природни парк, парк-шума, зелене површине уз приобаље, међублоковско зеленило, интегрисана зелена површина са значајним учешћем високог зеленила
ЈОП средњег еколошког значја	Градски парк, кварталски парк, озелењен сквер и плато, дрворед, спортско-рекреативна зелена површина
ЈОП ниског еколошког значаја	Трг, плато, пешачка зона и улица са минималним учешћем или без зеленила, транзитни јавни простор

Предложена типологија има двоструку сврху - са једне стране обезбеђује јаснији оквир за идентификацију и класификацију ЈОП-ова у постојећем урбаном ткиву, а са друге ствара основу за планирање мера унапређења квалитета јавних отворених простора у складу са развојним потребама града и циљевима урбанистичког планирања. Јасно дефинисане категорије омогућавају прецизнију идентификацију приоритетних зона за планирање нових или унапређење постојећих јавних отворених простора, као и њихову ефикаснију просторну диспозицију у урбаном ткиву. Поред тога, типологија може служити као средство за комуникацију између урбаниста, планера, становништва и других актера у процесу израде ГУП-а, обезбеђујући уједначено разумевање типова и функција јавних отворених простора.

Прилог 5 – Урбанистички и еколошки нормативи за планирање зелене инфраструктуре

Зеленило вишепородичног становања износи минимално 20% од укупне површине парцеле, што ће се дефинисати даљом планском разрадом. То пре свега морају бити компактне површине, у директном додиру са тлом. У обрачун не улазе зелени кровови и терасе, вертикални "озелењени" зидови, као и површине намењене мирујућем, колском и пешачком саобраћају, односно паркинг простори, колски приступи и пешачке стазе, без обзира на врсту застора. Минимална је једна садница високог зеленила на 30 m² површине дворишта и паркинга. Код новопланираних стамбених зона, као и у оквиру урбане обнове потребно је обезбедити простор за миран одмор, дечија игралишта, травњаке за игру и одмор. Постојеће зелене површине вишепородичног становања према потреби реконструисати. Могуће постављање урбаног мобилијара, измена застора и уређење вегетације.

Под зеленом површином унутар одређене намене подразумева се :

- Високо зеленило
- Зелене површине у одиректном контакту са тлом
- Зеленило изнад подземних етажа
- Зелени кров
- Зелена фасада
- Жардињере
- Полупорозне површине – бетонске растер плоче, декинг

и то у следећем односу:

Зелене површине у директном контакту са тлом	100% површине зеленила
Зеленило изнад подземних етажа Са земљишним супстратом мање дубине до 40cm Са земљишним супстратом дубине 40cm – 100cm Са земљишним супстратом дубине преко 100 cm	50% површине зеленила
Зелени кров	50% површине зеленила
Зелена фасада	50% површине зеленила
Жардињере	50% површине зеленила
Полупорозне површине – бетонске растер плоче, декинг	20% површине зеленила
Водене површине са неопходним одржавањем	50% површине зеленила
Кишне баште и биоретензије	150% површине зеленила

Напомена : Проценат зеленила је однос површина под зеленилом (на тлу) и укупне површине грађевинске парцеле изражен у процентима.

Високо зеленило - За озелењавање простора високим зеленилом припадајућих парцела за стамбене, пословне и објекте јавне намене користе се лишћарске, зимзелене и четинарске дрвенасте врсте и приликом озелењавања треба поштовати следећа правила:

- Користити аутохтоне врсте вегетације прилагодљиве на локалне услове средине,
- Могуће је користити примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају условима средине,
- Учешће лишћарских врста треба да је доминатно у односу на осталу вегетацију,
- Користити расаднички (школоване) произведене саднице високе дрвенасте вегетације.
- Саднице морају бити адекватно узгојен садни материјал, без обољења и механичког оштећења,

– Врсте са развијеним површинским кореном, инвазивне врсте и алергене искључити.

Приликом пројектовања паркинг простора на грађевинској парцели, могуће је предвидети саднице високог зеленила уколико су испуњени следећи услови:

- минималне димензије садне јаме су 100x100 cm
- површина једног паркинг места може бити заузета $\frac{1}{4}$ садне јаме

Приликом планирања зелених површина, неопходно је применити дефинисане нормативе и прописана правила уређења и грађења датих у табели:

Тип	Пречник крошње	Минимално растојање између садница	Начин вредновања садница (m ² зеленила)	Примери
Задржавање старог стабла на парцели			10,0 m ²	– Стабло не сме бити труло, болесно или оштећено на начин да представља опасност. – Уколико стабло има суве, поломљене или оболеле гране које могу пасти, неопходно је ангажовање стручних лица ради уклањања озлеђених делова стабла.
Усправни, танки уско – пирамидални облици, код којих раст стабла показује изразиту тенденцију у вис	P=2,0m	5,0m	5,0 m ²	– Пирамидалне врсте (Граб, Храст, Трешња, Лиқвидамбар, Гинко...) – Чемпрес/ Cupresus Sempervirens pyramidalis,
Купасти и пирамидални облици, карактеристични за већину четинара где је однос ширине крошње у доњем делу према висини 1:3-1:5	P=3,0m	3 - 5,0m	5,0 m ²	– Јела/Abies sp., – Picea Omorika, – Picea Punges Glauca – Бор/Pinus sp. – Cupressocyparis sp.
Овални заобљени облици, карактеристични су за већину листопадног дрвећа што је њихова основна форма. Стабла права, гране правилно распоређене око стабле са пуно листа и цвета	P=5,0m	5,0m	5,0 m ²	– Керлеутерија/Koelreouteria Paniculata... – Украсна трешња/ Prunus serrulata – Украсна шљива/ Prunus pissardii – Liquidambar styraciflua – Liriodendron tulipifera
Грмасти широки облици, карактеристика је за јако, снажно дрвеће, код кога је ширина крошње већа од висине и својим изгледом дочаравају снагу, сигурност и дуговечност. Гране су тако распоређене да скоро заузимају хоризонталан положај	P=10,0m	7,0m	5,0 m ²	– Кедар/Cedrus sp., – Платан/Platanus Orientalis, – Храст/Quercus sp, – Јавор/ Acer pseudoplatanus – Јасен/ Fraxinus ornus, Fraxinus angustifolia – Липа/Tilia sp, – Кестен/Aesculus hippocastanum, – Копривић/ Celtis australis,

Висећи или жалосни облици, чије гране својим крајевима висе ка земљи, у зависности од облика, неке одмах по избијању висе на доле на доле, а неке у благо повијеном луку	P=3,0m	5,0m	5,0 m ²	– Жалосни дуд/Morus Alba pendula, – Sophora Japonica var.pendula, – Жалосна буква/Fagus Silvatica var.pendula... – Жалосна трешња/ Prunus Serulata pendula
Кугласт или лоптаст облик са карактеристичном крошњом која се ретко среће као природни облик, а однос ширине и висине крошње 1:1	P=5,0m	5,0m	5,0 m ²	– Кугласти јавор/Acer platanoides globosum – Бели јасен/Fraxinus excelsior globosum – Ликвидамбар/Liquidambar globosum – Кугласти багрем/Robinia pseudoacacia globosum

Напомена: Набројани лишћарски и четинарски родови и врсте служе само као предлог за појединачни избор приликом детаљног планског уређења простора, а у складу са Одлуком о условима заштите, начину подизања, одржавања и обнове уништених јавних зелених површина ("Сл. лист града Ниша", бр. 132/25).

Пре израде техничке документације, потребно је утврдити процентуално учешће постојећих зелених површина у директном контакту са тлом и извршити детаљну валоризацију постојеће вегетације.

Техничку документацију за изградњу објекта израдити на основу Локацијских услова, мануала валоризације постојеће вегетације и техничких услова ЈКП "Медиана" Ниш, на Синхрон плану инсталација и ажурираној катастарско – топографској подлози са снимљеном вегетацијом у границама интервенције и контактної зони – у појасу ширине минимум 3m.

Приоритет интервенција, у пејзажно – архитектонском смислу, мора бити очување, унапређење и заштита зеленог фонда, микроклиматских услова и амбијенталних вредности простора.

Уређивање, поред пејзажног, подразумева техничко уређење. На зеленим површинама на нагнутим теренима, у коначно обликовање косина морају се укључити одговарајући технички радови за спречавање наглог отицања воде и заустављање њеног ерозивног дејства, попут малих земљаних брана (берми), контурних рустикалних зидића од камена, рустикалних преграда од камена, контурних тераса (градона); контурних јаркова; разних врста плетера, шарпирања јако нагнутих површи на усеку или насипу.

На већим површинама под зеленилом, обавезна је изградња довољно широких приступних стаза од тврде подлоге, и са успонима који дозвољавају неометано кретање механизације за редовно обрађивање земљишта, односно обављање одговарајућих мера неге зелених засада.

Нивелацијом терена, омогућити несметано отицање површинских вода у кишну канализацију.

Да би се старо стабло сачувало (не посеколо), потребно је пре свега утврдити да ли је здраво или болесно, редовно га орезивати правилним техникама (како би вода отицала и да се не прави велика рана), заштитити резове посебним средствима, уклонити само суве гране, а уколико стабло представља опасност, онда је најбоље ангажовати стручна лица за уклањање опасних делова, а не цело дрво.

Зеленило изнад подземних етажа- Представља уређену зелену површину типа травњака на којој су распоређени остали биљни елементи (цвеће, жбуње, средње или високо зеленило) са различитом дебљином земљаног супстрата који се креће у распону од 40cm дубине до преко 100cm.

Зелени кров - Представља декоративне површине које истовремено пружају и низ еколошких бенефита: побољшана заштита од топлоте и хладноће, пригушење буке, побољшање

микроклиматских услова кроз испарење, задржавање кишнице, смањење оптерећења приликом јаких пљускова, заштита хидроизолације крова итд.

Зелени кров подразумева кровну конструкцију која је прекривена биљним слојем - вегетацијом.

Зелени кров се састоји из следећих слојева:

- Слој вегетације
- Слој хранљивог супстрата
- Филтерски слој и
- Дренажни акумулациони слој

Вегетација која се користи за зелене кровове:

Код екстезивног зеленог крова са дебелином супстрата до 15cm користи се маховина, седуми и ливадски травњаци (самоодрживи су уколико се посаде у адекватно време, у периоду мировања вегетације).

За полуинтезивне зелене кровове са дубином супстрата од 15 до 25 cm користе се седуми, ливадска трава, перене и жбунасте форме које немају разгранат коренов систем. Захтевају умерена и повремена заливања и обавезан је дренажни акумулациони слој.

Код интезивних зелених кровова са дубином супстрата већом од 25cm користе се перене, декоративно шибље као и ниже дрвеће. Захтевају обавезно заливање и обавезан је дренажни акумулациони слој.

Зелена фасада- Представља расад или скуп биљака који је причвршћен на спољашњу површину предметног објекта са самоносећом металном конструкцијом са засебним касетама. Зелена фасада мора бити пројектована на начин којим се омогућава инсталација аутоматског система за наводњавање и прихрану као и систем за довод и одвођење вишка воде ка канализацији или резервоару кроз који вода кружи.

Највећа предност овог типа зеленог зида је у томе што се биљке могу једноставно мењати и реорганизовати. Свака касета се засебно качи за потконструкцију и на тај начин врло лако може заменити у случају пропадања, али и изменити читав концепт уколико временом неко пожели другачији распоред биљака.

У случају озелењавања фасаде, избор врста за садњу прилагодити условима микролокације и планираном начину одржавања. Са одрживог аспекта, препоручује се садња биљака повијуша – пењалица и других нижих форми биљака, дугог вегетационог периода.

Биљке повијуше/пењалице које се користе за формирање зелене фасаде као што су вистерија-глицинија (*wisteria sinensis*), петолисна лозица – партеноцизус (*parthenocissus quinquefolia*), могу да прекрију читаву фасаду вишеспратне зграде. Поред интересантног облика и боје цвета и плода, неке пењалице се одликују интересантним обликом и бојом лишћа, како у току пролећа и лета тако и у јесен и зиму: пузави јасмин (*jasminum officinale*), клематис (*clematis jackmanii*), камписис – текома (*campsis radicans*), бршљан (*hedera helix*) ...

Жардињере- Представљају архитектонско решење које мора бити предвиђено пројектом и грађевински повезано са конструктивним елементима објекта на припадајућој парцели. Минимална дубина земљишног супстрата у жардињерама износи 60 m. Поред естетске вредности, доприносе звучној и термо-изолацији објекта и чистијој атмосфери јер производе кисеоник, влаже ваздух и филтрирају штетне материје.

Полупорозне површине – бетонске растер плоче, декинг- Користе се приликом партерног уређења парцеле, код попличавања паркинг простора и представљају еколошки прихватљиво решење јер је део елемената испуњен травом или декоративном ризлом и представља одличан спој вештачких материјала и природе.

Водене површине са неопходним одржавањем- Водене површине са неопходним одржавањем су саставни део зелених градских површина. Према врсти, облику и величини ове површине могу да се поделе на површине језерског типа, урбани водопади са непрекидном циркулацијом воде, базени. Ове површине захтевају органско повезивање са амбијентом уз примену атрактивних елемената.

Кишне баште и биоретензије-Кишне баште и биоретензије представљају прави пример како се атмосферска вода може боље искористити а уједно и смањити оптерећење канализационих мрежа. Биоретензије представљају депресије које су од непропусног тла и имају задатак да прихвате вишак атмосферских падавина и растерете атмосферску канализациону мрежу као и поновно коришћење кишнице за прање дворишта

Зеленило породичног становања има битну улогу у систему зеленила. Потребно је подстицање становништва и институција на уређење и одржавање зеленила на парцел

Шуме и шумско земљиште

Под шумом се подразумева површина земљишта већа од 5 ари обрасла шумским дрвећем. Шуме представљају добро од општег интереса, где је очување, заштита, планирање, гајење и коришћење шума, као делатности од општег интереса, уређено Законом о шумама. Под општекорисним функцијама шума подразумева се позитиван утицај шума на животну средину, као и привредне, туристичко-рекреативне и едукативне функције. Приоритетни циљ развоја шума и шумског земљишта на територији Плана је очување шума и шумског земљишта у садашњим границама, као значајних природних ресурса и чинилаца који позитивно утичу на квалитет животне средине. У односу на положај, приоритетне функције и начин гајења разликују се следећи типови шума: градске, приградске; заштитне и производне; државне и шуме сопственика.

Шумама и шумским земљиштем у државној својини, које су обухваћене нишким шумским подручјем газдоваће се према Основама газдовања шумама (плански документ газдовања шумама који се доноси за газдинску јединицу, за период од десет година). Шумама сопственика газдоваће се на основу програма газдовања шумама.

При реконструкцији шума са претежно рекреативном функцијом важе следећи принципи: функционално зонирање и рашчлањивање и приступачност. Функционалним рашчлањивањем могу се предвидети зоне пасивног одмора, зоне активног одмора и зона са тежиштем рекреационих активности. То важи и за подизање нових парк-шума у виду заштитног зеленила у оквиру грађевинског подручја. У зони рекреационих активности, шуме треба опремати стандардном инфраструктуром. Вегетација је у складу са функцијом, пионирска садња на клизиштима и еродираним земљишту, затим постепена замена врстама које одговарају потенцијалној вегетацији станишта. Унутар шуме могу да се задрже ливаде, пашњаци, воћњаци и виногради. Санитарне сече се подразумевају као мера нега шума. Крчење шуме је дозвољено само ради промене намене шумског земљишта, која може да се врши под условима који су прописани Законом о шумама. Начела формирања нових и реконструкцији заштитних шума у оквиру санитарно-хигијенских зона су обрађена у поглављу правила уређења зелених површина.

Шуме и шумско земљиште, као добро од општег интереса, користи се за шумску производњу и не може да се користи у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Планом.

У оквиру намене шуме и шумског земљишта се могу подизати следећи објекти: пратећи појединачни објекти: настрешнице, одморишта, просторије за опрему, трибине и сл.; објекти техничке инфраструктуре (саобраћајне површине, противпожарне пруге, енергетска мрежа, водовод, канализација, телекомуникације, гасовод, хидротехнички објекти за одбрану од поплава, наводњавање, регулацију водотока и сл.). Одморишта и просторије за опрему имају површину од макс. 25,0 m² (затворени део објекта). Дозвољена је изградња надстрешница, лођа, трема, пергола испред и у склопу објекта, с тим да тада укупна површина објекта износи највише 45 m². Висина објекта треба да је максимално 5,0 m до слемена. Надстрешнице су затворене с најмање три стране зидовима или преградама.